

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»**

**Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра публічного управління, адміністрування та права**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи

Богдан КОРОБКО
2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПОДАТКОВЕ ПРАВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ»
(назва навчальної дисципліни)

Підготовки	<u>Магістр</u> (назва ступеня вищої освіти)
Освітньої програми	<u>«Бізнес-право»</u> (назва освітньої програми)
Спеціальності	<u>D8 Право</u> (код і назва спеціальності)

**Полтава
2025 рік**

Робоча програма навчальної дисципліни «Податкове право Європейського Союзу» для здобувачів освіти спеціальності D 8 Право, другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Складена відповідно до освітньої програми «Бізнес-право», 2025 року.

Розробник: Бойко Валентина Вячеславівна, к. ю. н., доцент кафедри публічного управління, адміністрування та права

Погоджено:

Гарант освітньої програми

 Оксін В.Ю.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри публічного управління, адміністрування та права

Протокол від «28» серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри публічного управління, адміністрування та права

 (І. О. Кульчій)

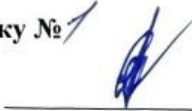
«28» серпня 2025 року

Схвалено навчально-методичною комісією навчально-наукового інституту фінансів, економіки, управління та права

Протокол від «29» серпня

2025 року № 1

Голова навчально-методичної комісії

 (С. А. Карпенко)

«29» серпня 2025 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		форма здобуття освіти	
		денна	заочна
Кількість кредитів – 4	Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 120			
Модулів – 2	Спеціальність <u>D8 Право</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
		Семестр	
		2-й	2-й
Індивідуальне завдання – не передбачено	Ступінь вищої освіти <u>магістр</u>	Лекції	
		20 год.	10 год.
		Практичні	
		20 год.	10 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		80 год.	100 год.
Індивідуальна робота: Не передбачено			
Вид контролю: диференційований залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття освіти – 40/80.

для заочної форми здобуття освіти – 20/100

2. Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти системних і поглиблених знань з теорії податкового права та змісту податкового законодавства, розвитку практичних навичок їх аналізу, інтерпретації та застосування у професійній діяльності. Вивчення дисципліни спрямоване на опанування понятійно-категоріального апарату податкового права Європейського Союзу, засвоєння його системи, джерел та основоположних принципів, здатність орієнтуватися у базових нормах податкового законодавства ЄС, що регулюють пряме та непряме оподаткування, а також на набуття умінь вирішення практично орієнтованих завдань, пов'язаних із застосуванням норм податкового права ЄС у правозастосовній практиці.

Програма навчальної дисципліни спрямована, зокрема, на поглиблення в залежності від правових відносин таких загальних компетентностей як:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність працювати в міжнародному контексті.

Програма навчальної дисципліни спрямована, зокрема, на формування здобувачами вищої освіти таких спеціальних (фахових, предметних) компетентностей:

- Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.
- Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.
- Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.
- Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.
- Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.
- Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.
- Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.
- Здатність здійснювати правничу діяльність у сфері бізнесу.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення навчальної дисципліни «Податкове право Європейського Союзу» є такі дисципліни як «Ділова іноземна мова», «Сучасні тенденції кримінального права та процесу», «Методологія та організація наукових досліджень», «Професійні стандарти юридичної етики та комунікації».

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Навчальна дисципліна «Податкове право Європейського Союзу» формує наступні результати навчання:

- Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.
- Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

- Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.
- Вільно спілкуватися іноземною мовою професійного спрямування (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово.
- Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.
- Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.
- Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.
- Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.
- Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.
- Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.
- Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.
- Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.
- Мати практичні навички розв'язання проблем та складних задач правозастосування в сфері бізнесу.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний поріг рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	А	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	В	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при	Достатній , що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення

			вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	основних практичних задач.
74 - 81	C	Добре	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній, конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64 - 73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній, що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60 – 63	E	Достатньо	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використання м основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній, що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35 - 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/ заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	Низький, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.

0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний, Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.
---------------	----------	---	---	---

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання в рамках навчальної дисципліни «Податкове право Європейського Союзу» є:

- 1) поточний контроль
 - виконання практичних робіт
 - тестування
 - усне опитування
- 2) модульний контроль
 - тестування
- 3) підсумковий контроль
 - диференційований залік

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1: Теоретико-правові засади податкового права Європейського Союзу

Тема 1: Місце податкового права ЄС у правовій системі Союзу

Поняття податкового права ЄС. Взаємозв'язок податкового права ЄС і національних систем оподаткування. Сутність податкового права ЄС. Предмет податкового права ЄС. Джерела права, що формують податкове право ЄС. Механізми впливу Суду ЄС. Особливості правового регулювання в умовах єдиного ринку. Роль принципу верховенства права. Значення податкового права для інтеграції держав-членів. Практичні кейси застосування норм податкового права.

Практичне заняття № 1

Тема 2: Розвиток податкового права ЄС

Основні етапи розвитку податкового права ЄС. Прийняття та впровадження директив і регламентів. Становлення прецедентної практики Суду ЄС. Гармонізація податкового законодавства. Мета гармонізації. Завдання гармонізації. Взаємозв'язок прямих і непрямих податків. Забезпечення рівних умов для суб'єктів господарювання. Контроль за державними податковими пільгами. Практичні приклади гармонізації у різних державах.

Практичне заняття № 2

Тема 3: Податкова система ЄС

Податки як джерело бюджету ЄС. Правове регулювання податків. Директиви та регламенти ЄС. Роль рішень Суду ЄС. Класифікація податків: прямі і непрямі. Спеціальні податки та акцизи. Взаємодія податкових органів. Вплив податкової системи на економічну інтеграцію. Обов'язки платників податків. Приклади застосування класифікації податків.

Практичне заняття № 3

Тема 4: Принципи правового регулювання оподаткування в ЄС.

Місце принципів права у податкових відносинах. Значення принципів для гармонізації податків. Роль принципу пропорційності. Принцип недискримінації. Свобода пересування

капіталу і праці. Загальні та спеціальні принципи податкового права. Захист прав платників податків. Забезпечення передбачуваності податкових правил. Практичні кейси порушень принципів. Судова практика щодо принципів податкового права.

Практичне заняття № 4

Тема 5: Джерела податкового права ЄС .

Система джерел податкового права. Первинні джерела: договори та угоди. Вторинні джерела: директиви, регламенти, рішення. Рішення Європейського Суду. Прецедентна практика. Тлумачення податкових норм. Взаємозв'язок джерел із національним законодавством. Обов'язковість застосування джерел. Приклади використання джерел у практиці. Методика визначення джерела права для кейсів.

Практичне заняття № 5

Змістовий модуль 2: Правове регулювання оподаткування та податкове співробітництво в Європейському Союзі

Тема 6: Правові засади непрямого оподаткування в ЄС .

Поняття непрямих податків. Види непрямих податків у ЄС. Податок на збільшення статутного капіталу. Податок на додану вартість (ПДВ). Акцизні збори. Регулювання транскордонних операцій. Обов'язки платників податків. Механізми контролю. Уникнення подвійного оподаткування. Приклади застосування директив щодо ПДВ і акцизів.

Практичне заняття № 6

Тема 7: Правові основи прямого оподаткування в ЄС.

Поняття прямих податків. Види прямих податків у ЄС. Оподаткування компаній. Оподаткування заощаджень. Оподаткування транскордонних відсотків та роялті. Податкові ставки та пільги. Взаємодія податкових органів держав-членів. Механізми уникнення подвійного оподаткування. Практичні приклади оподаткування. Прецедентна практика Суду ЄС у сфері прямих податків.

Практичне заняття № 7

Тема 8: Правове регулювання оподаткування працівників ЄС.

Правові підстави оподаткування працівників. Податкове резидентство. Податки на доходи фізичних осіб. Порядок стягнення податку із заробітків службовців ЄС. Взаємодія податкових органів. Транскордонні випадки оподаткування. Соціальні гарантії та пільги. Практичні кейси нарахування податків. Використання директив щодо уникнення подвійного оподаткування. Судова практика щодо оподаткування працівників.

Практичне заняття № 8

Тема 9: Правові основи співробітництва податкових органів держав-членів ЄС.

Правові підстави співробітництва. Обмін інформацією між податковими органами. Координація перевірок. Запобігання податковим правопорушенням. Завдання співробітництва. Забезпечення стабільності бюджету. Контроль транснаціональних компаній. Вирішення спорів між податковими органами. Приклади практичного співробітництва. Використання директив і регламентів у взаємодії.

Практичне заняття № 9

Практичне заняття № 10

8. Структура навчальної дисципліни

а) для денної форми здобуття освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1: Теоретико-правові засади податкового права Європейського Союзу						
Тема 1: Місце податкового права ЄС у правовій системі Союзу	12	2	2	-	-	8
Тема 2: Розвиток податкового права ЄС	12	2	2	-	-	8
Тема 3: Податкова система ЄС	12	2	2	-	-	8
Тема 4: Принципи правового регулювання оподаткування в ЄС.	12	2	2	-	-	8
Тема 5: Джерела податкового права ЄС	12	2	2	-	-	8
Разом за змістовим модулем 1	60	10	10	-	-	40
Змістовий модуль 2: Правове регулювання оподаткування та податкове співробітництво в Європейського Союзу						
Тема 6: Правові засади непрямого оподаткування в ЄС .	12	2	2	-	-	8
Тема 7: Правові основи прямого оподаткування в ЄС.	12	2	2	-	-	8
Тема 8: Правове регулювання оподаткування працівників ЄС.	12	2	2	-	-	8
Тема 9: Правові основи співробітництва податкових органів держав-членів ЄС.	12	2	2	-	-	8
	12	2	2			8
Разом за змістовим модулем 2	60	10	10	-	-	40
Усього годин	120	20	20	-	-	80

б) для заочної форми здобуття освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1: Теоретико-правові засади податкового права Європейського Союзу						
Тема 1: Місце податкового права ЄС у правовій системі Союзу	14	2	2			10
Тема 2: Розвиток податкового права ЄС	10					10

Тема 3: Податкова система ЄС	14	2	2			10
Тема 4: Принципи правового регулювання оподаткування в ЄС.	10					10
Тема 5: Джерела податкового права ЄС	10					10
Разом за змістовим модулем 1	58	4	4			50
Змістовий модуль 2: Правове регулювання оподаткування та податкове співробітництво в Європейського Союзу						
Тема 6: Правові засади непрямого оподаткування в ЄС .	14	2	2			10
Тема 7: Правові основи прямого оподаткування в ЄС.	14	2	2			10
Тема 8: Правове регулювання оподаткування працівників ЄС.	14	2	2			10
Тема 9: Правові основи співробітництва податкових органів держав-членів ЄС.	10					10
	10					10
Разом за змістовим модулем 2	62	6	6			50
Усього годин	120	10	10			100

9. Перелік питань для семінарських занять

№ з/п	Перелік питань	Кількість годин для денної форми	Кількість годин для заочної форми
1	Семінарські заняття не передбачені.		

10. Перелік питань для практичних занять

№ з/п	Перелік питань	Кількість годин для денної форми	Кількість годин для заочної форми
1	Тема 1: Місце податкового права ЄС у правовій системі Союзу 1.Поняття податкового права ЄС. 2.Сутність та предмет податкового права ЄС.	2	2
2	Тема 2: Розвиток податкового права ЄС. 1. Основні етапи розвитку податкового права ЄС. 2.Гармонізація податкового законодавства ЄС, мета та завдання	2	
3	Тема 3: Податкова система ЄС. 1.Податки як джерело формування бюджету ЄС. 2.Правове регулювання податків ЄС. 3.Класифікація податків у ЄС.	2	2
4	Тема 4: Принципи правового регулювання оподаткування в ЄС. 1.Місце, значення та роль принципів права щодо регулювання податкових відносин у ЄС. 2. Специфіка, види та сутність принципів права щодо регулювання податкових відносин у ЄС	2	
5	Тема 5: Джерела податкового права ЄС . 1. Система джерел податкового права ЄС .	2	

	2. Первинні та вторинні джерела податкового права ЄС. 3.Рішення Європейського Суду щодо застосування та тлумачення законодавчих актів які регулюють відносини у сфері оподаткування країн – членів ЄС.		
6	Тема 6: Правові засади непрямого оподаткування в ЄС . 1. Поняття та види непрямих податків в ЄС. 2. Податок на збільшення статутного капіталу. 3 Податок на додану вартість. 4. Акцизні збори.	2	2
7	Тема 7: Правові основи прямого оподаткування в ЄС. 1. Поняття та види прямих податків в ЄС 2. Оподаткування компаній . 3. Оподаткування заощаджень. 4. Оподаткування транскордонних відсотків та роялті.	2	2
8	Тема 8: Правове регулювання оподаткування працівників ЄС. 1.Правові підстави для оподаткування працівників ЄС. 2.Механізм і порядок стягнення податку із заробітків службовців ЄС	2	2
9, 10	Тема 9: Правові основи співробітництва податкових органів держав-членів ЄС. 1. Правові підстави для співробітництва податкових органів держав-членів ЄС. 2. Сутність та завдання співробітництва податкових органів держав-членів ЄС.	2	
		2	
	Усього:	20	10

11. Перелік питань для лабораторних занять

№ з/п	Перелік питань	Кількість годин для денної форми	Кількість годин для заочної форми
	Лабораторні заняття не передбачені.		

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни «Податкове право Європейського Союзу» є формування здатності самостійно аналізувати систему податкового регулювання в Європейському Союзі, працювати з установчими договорами та вторинним законодавством ЄС, практикою Суду ЄС у сфері оподаткування, опрацьовувати наукові джерела щодо гармонізації податкових систем держав-членів, порівнювати підходи до правового регулювання прямих і непрямих податків та робити обґрунтовані висновки щодо перспектив податкової інтеграції в межах ЄС.

У процесі самостійної роботи студенти мають навчитися користуватися бібліотечними фондами та електронними базами даних, знаходити й опрацьовувати сучасну наукову, навчальну та практичну літературу з питань податкового права ЄС, узагальнювати отриману інформацію, складати конспекти, готувати аналітичні матеріали та пропозиції, що сприятимуть глибокому розумінню механізмів гармонізації податкового законодавства, особливостей функціонування європейської податкової системи та розвитку податкової політики Європейського Союзу.

Види самостійної роботи студента:

- опрацювання лекційного матеріалу;

- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими у робочій програмі дисципліни;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- відвідування консультацій відповідно до графіку консультацій кафедри;
- підготовка до складання диференційованого заліку за контрольними питаннями.

**Питання
для самостійного вивчення здобувачами освіти**

№ з/п	Перелік питань	Кількість годин для денної форми	Кількість годин для заочної форми
1	<i>Тема 1. Які суб'єкти податкових відносин охоплює податкове право ЄС? Яким чином податкове право ЄС взаємодіє з національними системами оподаткування держав-членів? Яке значення принципу верховенства права для функціонування податкового права ЄС? Яку роль відіграє податкове право ЄС у забезпеченні інтеграції економічного простору Союзу?</i>	8	10
2	<i>Тема 2. Яким чином впровадження директив і регламентів вплинуло на податкове законодавство держав-членів? Як формувалася прецедентна практика Суду ЄС у сфері оподаткування? Які проблеми та виклики виникають під час гармонізації податкових норм у ЄС?</i>	8	10
3	<i>Тема 3. Яким чином податки формують бюджет ЄС. Як регулюються податкові питання через директиви та регламенти ЄС. Яку роль відіграють рішення Суду ЄС у розвитку податкової системи. Які податки мають прямий та непрямий характер у країнах-членах.</i>	8	10
4	<i>Тема 4. Як застосовуються принципи недискримінації та пропорційності у податкових спорах. Яке значення свободи пересування капіталу і праці для податкового регулювання. Як забезпечується передбачуваність та стабільність податкових правил у ЄС. Які приклади порушення принципів податкового права фіксуються в практиці Суду ЄС.</i>	8	10
5	<i>Тема 5. Чим відрізняються первинні та вторинні джерела податкового права. Яку роль відіграють рішення Європейського Суду у тлумаченні податкових норм. Як визначається пріоритет між національними та європейськими джерелами права. Які приклади використання директив та регламентів у податковій практиці можна навести.</i>	8	10
6	<i>Тема 6. Які особливості акцизного оподаткування у державах-членах. Як оподатковується збільшення статутного капіталу підприємств у ЄС. Які механізми контролю та уникнення подвійного оподаткування передбачені для непрямих податків.</i>	8	10
7	<i>Тема 7. Як здійснюється оподаткування компаній у країнах-членах. Які правила оподаткування заощаджень передбачені на рівні ЄС. Як регулюється оподаткування транскордонних відсотків та роялті. Які механізми уникнення подвійного оподаткування застосовуються у ЄС.</i>	8	10
8	<i>Тема 8. Що визначає податкове резидентство працівника у ЄС. Які пільги та соціальні гарантії враховуються при оподаткуванні працівників. Які приклади транскордонних випадків оподаткування</i>	8	10

	працівників можна навести.		
9,10	Тема 9. Які форми обміну інформацією між податковими органами передбачені законодавством. Які завдання та цілі співробітництва податкових органів ЄС. Як відбувається координація перевірок та контроль транснаціональних компаній. Які приклади вирішення спорів між податковими органами держав-членів можна навести.	8	10
		8	10
	Усього:	80	100

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено

14. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Податкове право Європейського Союзу» застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання, які поєднуються з сучасними інтерактивними технологіями. Це сприяє не лише засвоєнню теоретичних знань, а й формуванню практичних навичок та soft skills, необхідних майбутнім фахівцям у сфері податкового права Європейського Союзу. Для забезпечення ефективності освітнього процесу використовуються сучасні інструменти та обладнання, серед яких мультимедійні засоби (проектор, інтерактивна дошка, комп'ютери, веб-камери, мікрофони), а також спеціалізоване програмне забезпечення. Під час занять застосовуються Microsoft Teams, Zoom – для дистанційного навчання та консультацій, Moodle – для організації навчального процесу, тестування та взаємодії зі здобувачами освіти. Для аналізу податкового законодавства та судової практики використовуються EUR-Lex, CURIA (база рішень Суду ЄС), OECD Tax Database, IBFD (International Bureau of Fiscal Documentation), а також міжнародні наукові електронні бібліотеки (DOAJ, ResearchGate, HeinOnline, Наукова бібліотека НБУ ім. Вернадського).

Словесні методи навчання застосовуються під час лекцій та практичних занять для формування базових знань. Серед них – розповідь, що дозволяє викладачу логічно та доступно викладати матеріал із прикладами з практики гармонізації податкових систем держав-членів, пояснення для розкриття складних категорій податкового права ЄС, а також бесіда та дискусія, що забезпечують активну взаємодію зі здобувачами.

Практичні методи орієнтовані на формування професійних навичок і включають аналіз кейсів на основі рішень Суду ЄС та практики податкових органів держав-членів, моделювання ситуацій, пов'язаних із прямими та непрямими податками, складання проектів податкових документів, розв'язання ситуаційних задач і практику з правозастосування в сфері оподаткування. Важливим елементом є також тренінги з аналізу рішень Суду ЄС та Європейського суду з прав людини у справах, що стосуються податкових спорів.

Формування soft skills відбувається за допомогою роботи в малих групах, де здобувачі навчаються командній взаємодії, розподілу ролей та спільному прийняттю рішень. Важливими є ділові ігри та моделювання реальних професійних ситуацій, дебати й дискусії, що розвивають навички публічних виступів, аргументації та ведення переговорів у сфері оподаткування. Для стимулювання творчого мислення використовуються мозкові штурми та квести, а кейс-методи дозволяють працювати з реальними прикладами податкових конфліктів і шукати ефективні шляхи їх вирішення.

Застосування поєднання традиційних і сучасних методів навчання у викладанні дисципліни «Податкове право Європейського Союзу» дає змогу сформуванню у здобувачів не лише ґрунтовні теоретичні знання, а й практичні навички, критичне мислення та здатність до ефективної комунікації, що є важливими для успішної юридичної та податково-консультативної практики в умовах європейської інтеграції України.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєнням здобувачами освіти навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань здобувачів під час практичних занять, оцінювання виконання самостійної роботи, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті.

Модульний контроль має на меті перевірку засвоєння здобувачем освіти певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Модульний контроль реалізується шляхом узагальнення результатів поточного контролю знань і проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі диференційованого заліку.

16. Розподіл балів, які отримують здобувачі

**Схема нарахування балів* з навчальної дисципліни
«Податкове право Європейського Союзу»
за видами робіт для здобувачів денної форми здобуття освіти**

Види робіт/контролю	Перелік тем									
	Тема 1: Місце податкового права ЄС у правовій системі Союзу	Тема 2: Розвиток податкового права ЄС	Тема 3: Податкова система ЄС	Тема 4: Принципи правового регулювання оподаткування в ЄС.	Тема 5: Джерела податкового права ЄС	Тема 6: Правові засади непрямого оподаткування в ЄС	Тема 7: Правові основи прямого оподаткування в ЄС.	Тема 8: Правове регулювання оподаткування працівників ЄС.	Тема 9: Правові основи співробітництва податкових органів держав-членів ЄС.	
	Практичне заняття									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Виконання практичних завдань	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Тестування	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Виконання завдань самостійної роботи	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Усне опитування	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Модульний контроль					2					2
Всього за темами	7	7	7	7	9	7	7	7	12	
Диференційований залік	30									
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100									

*В таблиці вказана максимальна кількість балів, які можна набрати за видами робіт

**Схема нарахування балів* з навчальної дисципліни
«Податкове право Європейського Союзу»
за видами робіт для здобувачів заочної форми здобуття освіти**

Види робіт/контролю	Перелік тем									
	Тема 1: Місце податкового права ЄС у правовій системі Союзу	Тема 2: Розвиток податкового права ЄС	Тема 3: Податкова система ЄС	Тема 4: Принципи правового регулювання оподаткування в ЄС.	Тема 5: Джерела податкового права ЄС	Тема 6: Правові засади непрямого оподаткування в ЄС	Тема 7: Правові основи прямого оподаткування в ЄС.	Тема 8: Правове регулювання оподаткування працівників ЄС.	Тема 9: Правові основи співробітництва податкових органів держав-членів ЄС.	
	Практичне заняття									
	1		2			3	4	4		
Виконання практичних завдань	2		2			2	2	2		
Тестування	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Виконання завдань самостійної роботи	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Усне опитування							2	2		
Модульний контроль					3					3
Всього за темами	7	5	7	5	8	7	9	9	13	
Диференційований залік	30									
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100									

*В таблиці вказана максимальна кількість балів, які можна набрати за видами робіт

**Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань
для денної та заочної форм здобуття освіти:**

Бали	Критерії оцінювання
2	Завдання практичної роботи виконано в повному обсязі, оформлено належним чином, у висновках відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
1	Завдання виконано не повністю або з несуттєвими помилками, висновки оформлені, але лише частково розкривають практичне завдання.
0	Практична робота не виконана або виконана з суттєвими помилками, висновки відсутні чи не мають практичного значення.

Оцінювання тестування денної форм здобуття освіти:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,2 \times 10 = 2$);

- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Оцінювання тестування заочної форм здобуття освіти:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,1 \times 10 = 1$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

**Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами усного опитування
для денної та заочної форм здобуття освіти:**

Бали	Критерії оцінювання
2	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Студент вільно володіє науково-понятійним апаратом.
1	Механічне відтворення матеріалу з деякими помилками, неточності у використанні науково-понятійного апарату.
0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

**Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи
для денної форми здобуття освіти:**

Бали для денної форми навчан ня	Критерії оцінювання
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
0,5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

**Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи
для заочної форми здобуття освіти:**

Бали для заочної форми навчан ня	Критерії оцінювання
4	Завдання самостійної роботи виконано у повному обсязі, без помилок. Результати демонструють високий рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
2	Завдання самостійної роботи виконано не в повному обсязі або містить несуттєві помилки. Рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання оцінюється як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано або виконано з суттєвими помилками. Результати не відповідають поставленим завданням і не свідчать про сформованість необхідних компетентностей.

**Шкала та критерії оцінювання виконання модульного контролю (тестування)
для денної форми здобуття освіти:**

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,2 \times 10 = 2,0$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

**Шкала та критерії оцінювання виконання модульного контролю (тестування)
для заочної форми здобуття освіти:**

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,3 \times 10 = 3,0$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

**Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти
за результатами складання диференційованого заліку у формі тестування**

№	Завдання	Бали	Критерії оцінювання
1	Тестування	0-30	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($1 \times 30 = 30$), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсової роботи, практики
90 – 100	A -відмінно	5-відмінно
82-89	B -дуже добро	4-добре
74-81	C -добре	
64-73	D -задовільно	
60-63	E -достатньо	3-задовільно
35-59	FX - незадовільно з можливістю повторного складання	2-незадовільно
0-34	F - незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

- при семестровому контролі у вигляді диференційованого заліку на поточний контроль може бути відведено від 70 до 100 балів (для допуску до диференційованого заліку необхідно мати не менше 35 балів поточної успішності).

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях (усні відповіді, виконання практичних завдань, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 70 балів.

Присутність на лекціях і практичних не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів. При тривалій відсутності

студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 35 балів у випадку диференційованого заліку), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є диференційований залік. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. Бойко В.В. Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни *«Податкове право Європейського Союзу»* для здобувачів вищої освіти спеціальності 081 «Право». Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2024. 15 с.

2. Бойко В.В. Курс лекцій з дисципліни *«Податкове право Європейського Союзу»* для здобувачів вищої освіти спеціальності 081 «Право». Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2024. 88 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Європейське бізнес-середовище : навчальний посібник / О. А. Чугаєв ; Міністерство освіти і науки України, Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ : ВПЦ «Київський університет», 2020. – 183 с.

2. Податкове право країн ЄС : посібник / М. Г. Волощук, О. О. Петріченко, О. В. Білаш, Т. О. Карабін, М. В. Менджул. – Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2021. – 144 с. : табл.

3. Податкове право : курс лекцій / за ред. Л. Герасименко, Г. Козаченко. – Київ : НАВС, 2022. – 194 с.

4. Ковалів М. В., Тимчишин Т. М., Ніканорова О. В. Основи права Європейського Союзу : навчальний посібник. – Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. – 212 с.

5. Бачук В. Б. Медіація як альтернативний спосіб вирішення спорів: вітчизняний та зарубіжний досвід : монографія. – Львів ; Рівне : Новий Світ-2000, 2021. – 356 с.

6. Міжнародні відносини та світова політика : навч.-метод. посіб. [Електронний ресурс] / В. Ю. Дронов ; НУ «Одеська юридична академія». – Одеса : Фенікс, 2022. – 132 с. – Режим доступу : <https://hdl.handle.net/11300/23460>

Допоміжна

1. Міжнародне публічне право: основи теорії : навчально-методичний посібник [Електронний ресурс] / Х. Н. Бехруз, С. С. Андрейченко, М. В. Грушко та ін. – Одеса : Юридика, 2023. – 254 с. – Режим доступу : <https://hdl.handle.net/11300/23474>

2. Проблеми теорії та практики міжнародно-правової відповідальності : навч.-метод. посіб. [Електронний ресурс] / уклад. С. С. Андрейченко ; НУ «Одеська юридична академія». – Одеса : Фенікс, 2023. – 108 с. – Режим доступу : <https://hdl.handle.net/11300/23465>

3. Система міжнародних економічних правовідносин та право внутрішнього ринку ЄС : навч.-метод. рекомендації [Електронний ресурс] / М. Р. Аракелян, Х. Н. Бехруз, Т. С. Ківалова, Ю. Ю. Акіменко ; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». – Одеса : Фенікс, 2023. – 82 с. – Режим доступу : <https://hdl.handle.net/11300/23863>

4. Бойко В. В. Окремі аспекти адаптації бюджетного законодавства до європейських стандартів. Адаптація правової системи України до права Європейського Союзу: теоретичні

та практичні аспекти : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. (23 листопада 2017 р., м. Полтава) : у 2 ч. – Полтава : Россава, 2017. – Ч. 2. – С. 32–35.

5. Kokott J. EU Tax Law. – München: C.H. Beck; Oxford: Hart; Baden-Baden: Nomos, 2022. – 400 p.

6. Research Handbook on European Union Taxation Law / ed. by Christiana HJI Panayi, Werner Haslehner, Edoardo Traversa. – Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2020. – 624 p

19. Інформаційні ресурси

1. Сторінка курсу на платформі Moodle: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=6776>
2. Веб-сайт Верховної Ради України – <http://www.rada.gov.ua>
3. Веб-сайт Президента України – <https://www.president.gov.ua/>
4. Веб-сайт Кабінету Міністрів України – <https://www.kmu.gov.ua/>
5. Веб-сайт Міністерства юстиції України – <http://www.minjust.gov.ua>
6. Веб-сайт Міністерства закордонних справ України – <https://mfa.gov.ua/>
7. Веб-сайт Конституційного суду України – <https://minjust.gov.ua/ua>
8. Веб-сайт Верховного Суду – <https://supreme.court.gov.ua/supreme/>
9. Веб-сайт Єдиного державного реєстру судових рішень України – www.reyestr.court.gov.ua/
10. Веб-портал «Судова влада України» – <http://dsa.court.gov.ua/dsa/>
11. Веб-сайт Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого – <https://nlu.org.ua/>
12. Веб-сайт ООН – <https://www.un.org/>
13. Веб-сайт Управління Верховного комісара ООН з прав людини – https://www.ohchr.org/en/ohchr_homepage
14. Веб-сайт ЄС – <https://www.eeas.europa.eu>
15. Веб-сайт ЄСПЛ – <https://echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>
16. Веб-сайт ОБСЄ – <https://www.osce.org/>
17. Веб-сайт НАТО – <https://www.nato.int/>
18. Веб-сайт Ради Європи – <https://www.coe.int/en/web/portal/home>